

[Vanggaard.]

hovedet ikke rettet sig Spor efter det, der den Gang fremkom, og som man skulde have rettet sig efter. Det fører til, at det Forhold fortsætter sig, at den Kunst, som udgaar fra Akademiet, som læres paa Akademiet, mere og mere taber Folks Interesse, Folket taber sin Interesse for det. Det viser sig ogsaa ved, at Udstillingerne affolkes, der er ikke den Interesse for Kunst-udstillingerne, som der var tidligere. Der kommer ikke nær saa mange, og kommer man derop, ser man straks — og det glæder mig for øvrigt —, at de Billeder, man mest samler sig om, det er ikke dem, der tilhører, hvad jeg vil kalde den uheldige moderne Kunst; i hvert Fald, man trækker kun paa Skuldrene ad dem, man ser paa dem som en Slags Sensation, men man fordyber sig ikke i disse Billeder. Det vil man maaske mene er Publikums Fejl. Det tror jeg nu ikke, det er, men det fører altsaa til, at Interessen for Kunststudier taber sig, og det anser jeg for beklageligt. Undervisningen paa Akademiet, saaledes som den fortsat drives, er skadelig. Vi ser dens Produkter, og adskillige har nævnt — den Tanke var jo ogsaa fremme for 10 Aar siden —, om det hele ikke burde ophæves, dog særlig Malerskolen, som er den, jeg væsentligst har rettet min Kritik imod. Men det er alligevel saa sin Sag at ophæve noget, der dog skulde være en Kulturfaktor; det er bedre at forsøge, om det ikke var muligt at reformere det og at faa det til at virke paa en anden og bedre Maade.

Jeg skal ikke komme ind paa Enkelt-heder ved nærværende Lejlighed og heller ikke sige mere om Akademiet end blot en Bemærkning om dets Uddeling af Stipendier. Det er meget betydelige Midler, der uddeles til Stipendier, men de uddeles ganske ensidigt, saa ensidigt, at de, der ikke tilhører denne ensidige Retning, ganske simpelt har opgivet at søge Stipendierne, fordi de ved paa Forhaand, at det er haabløst, det kan ikke hjælpe. Det er beklageligt, naar en Retning regerer saadan. Der har jo altid været nogen, der har haft Magten, ogsaa i Kunsten, og de har brugt den mere eller mindre ensidigt, men dog aldrig saa ensidigt som nu. De gamle, som havde Magten, havde dog saa megen Kultur, at de ogsaa lod andre leve, men de, som nu har Magten, de bruger den hensynsløst til at undertrykke alt og alle, som ikke er af deres Aand og Retning, og af den Grund undlader de, der ved, at de er diskvalificerede, fordi de ikke hører med til Ensemblet, paa Forhaand at søge disse

Stipendier. Dette er en meget beklagelig Side ved Akademiets Virksomhed.

Saa vil jeg endelig nævne disse saakaldte fire anerkendte Udstillinger, der er ligestillede med Hensyn til at vælge Komiteer til Udstillinger i Ud- og Indland og dermed har en meget betydelig Magt. Det er jo et ganske absurd Forhold, at det statsunderstøttede Charlottenborg med ca. 400 Udstillere kommer fuldstændig i Mindretal overfor de tre andre, „Den frie“, som er et privat Aktieselskab, „Grønningen“, som har 10 Medlemmer, og „Kunstnernes Efteraarsudstilling“. En Udstilling som „Kunsthøjskolen af 18. November“ er jo ikke anerkendt, men adskillige, der har set denne fremragende Udstilling, vilde rigtig nok mene, at adskilligt af det, der findes der, staaer over „Grønningen“s Produkter; paa „Kunstnernes Efteraarsudstilling“ er det endda nærmest Debutanter, ja, man kan godt sige Analfabeter indenfor Kunsten, der udstiller. De har altsaa lige saa megen Indflydelse paa Valget af Udstillingskomiteer som Charlottenborg, og det er sikkert Skyld i den Skandale, kan man godt sige, at der nu paa Udstillinger i Udlandet vises et ganske ensidigt Udvalg af dansk Kunst. Vi kan saamænd godt tage den sidst afholdte Udstilling i Oslo som Eksempel, det var en beklagelig Repræsentation for dansk Kunst, det var en Klikeudstilling — og dette er navnlig et af de Punkter, som maa rettes, og som jeg særlig vil henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa —, det var ingen Repræsentation for dansk Kunst gennem den sidste Menneskealder. Altsaa, Valget af Udstillingskomiteer maa forandres.

Saa er der ogsaa Statens Indkøb af Kunst. I det paagældende Udvalg besætter Akademiet i Øjeblikket to Pladser, Ministeren een, medens Direktøren for Museet har to Stemmer. Men det er ogsaa nævnt her fra flere Sider, hvorledes disse Indkøb har formet sig. Man har jo ikke udelukkende købt moderne Kunst — det manglede ogsaa bare —, men ogsaa klassiske Ting, som vi glæder os over, og som vi ogsaa har givet mange Penge for. Der kan maaske være forføjede Ting her imellem, men lad være med det, hvor der handles, der spildes; men Hovedsagen er, at man favoriserer i høj Grad den moderne Kunst. I den Forbindelse fremsatte jeg i min Tale ved første Behandling af Finanslovsforslaget et Ønske om, at vi fik en Udstilling af de sidste 10 Aars Erhvervelser, ogsaa dem, som man efter kort Tids Forløb selv ikke har turdet vise frem for Publikum, men har skyndt sig